

Пропонується внести вивчення нормативних дисциплін «Безпека життєдіяльності», «Цивільний захист» та «Охорона праці» у Державні стандарти вищої освіти та зобов'язати наказом МОН України ректорів закладів вищої освіти III–IV рівнів акредитації (як керівників структурних підрозділів МОН України) виконувати пункти 19, 20 Постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 №444 «Про затвердження порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» в повному обсязі, дотримуватися вимог Типових навчальних програм нормативних дисциплін «Цивільний захист», «Безпека життєдіяльності» та «Охорона праці» для всіх спеціальностей, затверджених МОН України 31.03.2011 року щодо підготовки бакалаврів і магістрів, недопущення зменшення годин та вилучення із навчального плану підготовки фахівців за освітніми ступенями «бакалавр» і «магістр» нормативних дисциплін «Безпека життєдіяльності», «Цивільний захист» та «Охорона праці».

Враховуючи вищенаведене, необхідно внести зміни до статті 32 Закону України «Про вищу освіту» та пункт 1) частини 2 цієї статті викласти у редакції: «розробляти та реалізовувати освітні (наукові) програми в межах ліцензованої спеціальності, за виключенням тих, що стосуються питань безпеки життєдіяльності, цивільного захисту та охорони праці».

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс цивільного захисту України, ст. 39 п.2.
2. Порядок здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях: про затвердження постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. №444, п. 19–20.

Саміло А.В., кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності;

Купчак М.Я., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ПЕРСОНАЛУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ У СФЕРІ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На тлі загострення глобальних проблем особлива увага громадськості спрямована на загальносвітовий сплеск терористичної активності кінця ХХ – початку ХХІ століть. Україна в нинішніх трагічних умовах продовжує обстоювати активну позицію у сприянні розвитку та зміцненню міжнародно-правової співпраці щодо боротьби з тероризмом. Це проявляється в ак-

тивній участі представників нашої держави в європейських і всесвітніх антитерористичних організаціях, міжнародних акціях, спільних і внутрішньо-державних антитерористичних заходах. Україна сформувала абсолютно чітку політико-правову позицію щодо припинення поширення тероризму ззовні і всередині держави [1].

Впровадження в Україні заходів, спрямованих на припинення поширення тероризму як ззовні, так і всередині держави, є неможливим без висококваліфікованих та професійно підготовлених фахівців у сфері антитерористичної діяльності, у тому числі й персоналу Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС). Саме реалізація завдань професійної підготовки забезпечує розвиток особистості, готової до плідної професійної діяльності в сучасних умовах, яка не тільки володіє системою професійно орієнтованих знань, професійних дій і соціальних відносин, а й відрізняється сформованістю та зрілістю професійно значущих якостей відповідно до його кваліфікації. Це вимагає нових підходів до розробки змісту, форм і методів підготовки фахівців нової формації, упровадження в освітній процес закладів вищої освіти інноваційних технологій, насамперед постановки чітких завдань і визначення цілей професійної підготовки [2].

Організація та забезпечення діяльності ДСНС у сфері боротьби з тероризмом передбачає набуття працівниками служби навиків виконувати професійно-службові завдання та обов'язки щодо участі у заходах, пов'язаних із запобіганням, мінімізацією і ліквідацією наслідків терористичних актів та проявів. У зв'язку з цим ДСНС у 2017/2018 навчальному році відновлено на базі закладів вищої освіти у сфері цивільного захисту підготовку осіб начальницького складу служби цивільного захисту і працівників органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС у сфері антитерористичної діяльності [3].

З метою професійної підготовки персоналу ДСНС у сфері антитерористичної діяльності, вдосконалення та підвищення рівня їх знань, виконання службових завдань і обов'язків щодо участі у заходах, пов'язаних із запобіганням, мінімізацією та ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій, що пов'язані із технологічними терористичними проявами та іншими видами терористичної діяльності під час проведення антитерористичних операцій у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності для студентів та курсантів за спеціальністю «Пожежна безпека» розроблено та впроваджено в навчальний процес навчальну дисципліну «Сучасні терористичні загрози».

Програма професійної підготовки у сфері антитерористичної діяльності підготовлена на виконання наказу ДСНС від 09 вересня 2013 р. № 589 «Про організацію підготовки осіб начальницького складу служби цивільного захисту та працівників органів управління і підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту у сфері антитерористичної діяльності» [4] та відповідно до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму,

Кодексу цивільного захисту України, Концепції боротьби з тероризмом, Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про боротьбу з тероризмом», а також інших нормативно-правових актів у сфері боротьби з тероризмом.

Програма професійної підготовки у сфері антитерористичної діяльності охоплює чотири змістових модулі: організаційні основи боротьби з тероризмом в Україні; діяльність ДСНС у сфері боротьби з тероризмом; антитерористична операція та порядок її проведення; міжнародне співробітництво у сфері боротьби з тероризмом. Які, у свою чергу розкривають таку тематику:

- правові засади та принципи боротьби з тероризмом в Україні;
- антитерористичний центр при СБУ та координаційні групи АТЦ при регіональних органах СБУ;
- суб'єкти боротьби з тероризмом, їх повноваження та організація взаємодії;
- правовий і соціальний захист осіб, які беруть участь у боротьбі з тероризмом, та постраждалих від терористичного акту. Відповідальність за участь у терористичній діяльності;
- основні завдання координаційної групи ДСНС з питань антитерористичної діяльності. Функції та обов'язки посадових осіб з організації та забезпечення ефективної діяльності ДСНС у сфері боротьби з тероризмом;
- організація заходів з попередження терористичних актів;
- порядок реагування на загрозу або вчинення терористичного акту;
- міжнародна нормативно-правова база у сфері боротьби з тероризмом;

Професійна підготовка персоналу ДСНС у сфері антитерористичної діяльності відбувається ефективно та спрямована на вдосконалення знань, умінь і навичок щодо: організації та здійснення заходів відповідно до компетенції ДСНС як суб'єкта, що бере участь у здійсненні заходів з мінімізації та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, пов'язаних із технологічними терористичними проявами та іншими видами терористичної діяльності під час проведення антитерористичних операцій; прийняття в межах повноважень управлінських рішень під час проведення антитерористичних операцій; забезпечення взаємодії із суб'єктами, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом; підвищення рівня управлінської компетентності персоналу ДСНС у сфері антитерористичної діяльності.

З метою дотримання основних принципів боротьби з тероризмом [6] професійна підготовка персоналу ДСНС у сфері антитерористичної діяльності спрямовується на формування вмій: організовувати заходи щодо захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, що можуть статися внаслідок терористичного акту; здійснювати, в

межах повноважень, заходи з мінімізації та ліквідації наслідків під час проведення антитерористичних операцій; проводити просвітницьку та практично-навчальну діяльність з метою підготовки населення до дій в умовах терористичного акту. Крім того, професійна підготовка таких фахівців повинна бути спрямована на досконале вивчення міжнародної нормативно-правової бази у сфері боротьби з тероризмом, володіння ґрунтовними знаннями з питань міжнародного співробітництва та досвідом провідних країн світу щодо антитерористичної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Саміло А.В. Тероризм: антропологічно-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / А.В. Саміло. – Львів, 2015. – 18 с.
2. Купчак М.Я. Підготовка майбутніх експертів з екології у вищих навчальних закладах засобами інформаційно-комунікаційних технологій : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / М.Я. Купчак. – Львів, 2018. – 20 с.
3. Про опрацювання проектів документів : лист Департаменту реагування на надзвичайні ситуації ДСНС України від 27.12.2016 р. № 17-19497/171.
4. Про організацію підготовки осіб начальницького складу служби цивільного захисту та працівників органів управління і підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту у сфері антитерористичної діяльності: наказ ДСНС України від 09 вересня 2013 р. № 589.
5. Концепція боротьби з тероризмом : схвалена Указом Президента України від 25 квітня 2013 року № 230/2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/230/2013>.
6. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20 .03.2003 р. № 638-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/638-15>.

Сергієнко В.В., викладач навчального пункту Аварійно-рятувального загону спеціального призначення ГУ ДСНС України у Донецькій області

КОНЦЕПЦІЯ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ АДАПТАЦІЇ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Сучасне життя розвивається швидкими темпами, тому система професійної освіти повинна розвиватися, змінюватися. В Україні формується нова система освіти, яка орієнтована на входження у світовий освітній простір, супроводжується істотними змінами в педагогічній теорії та практиці навчально-виховного процесу. Це зумовлює появу освітніх інновацій, які